

Innst. 115 L

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 15 L (2014–2015)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om endringer i yrkestransportlova (krav om butid for utferding av kjøresetel mv.)

Til Stortinget

Sammendrag

Samferdselsdepartementet gjer i proposisjonen framlegg om endringer i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova).

Framlegget gjev heimel i yrkestransportlova for krav om butid for utferding av kjøresetel til utanlandske førarar av kjøretøy i løyvepliktig persontransport.

Departementet har lagt vekt på at transportnæringa har fleire utanlandske førarar av både buss og dro-sje, og at dette gjer behovet for eit butidskrav ekstra stort. Departementet meiner at ei lovfesting av butidskravet etter handhevingsinstruksen er godt eigna til å sikre at førarar har god vandel, og dermed sikre tryggleiken for passasjerane.

Butidskravet som grunnlag for vandelsvurdering av utanlandske borgarar som søker om kjøresetel for å utføre persontransport på veg, følgde fram til 1. juli 2014 av handhevingsinstruksen frå Politidirektoratet (rundskriv 2007/001 «Håndhevingsinstruks i førerkortsaker mv.», omtalt som handhevingsinstruks).

Framlegget vert gjort på bakgrunn av at det butidskrav som har vore praktisert, ikkje kan gjerast gjeldande etter den nye politiregisterlova, lov 28. mai 2010 nr. 16 om behandling av opplysningar i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterlova). Politiregisterlova tredde i kraft 1. juli 2014. Butidskravet er dermed falt bort frå 1. juli 2014.

Etter politiregisterlova skal krav om butid gå direkte fram av lov eller forskrift gjeve med heimel i lov, jf. politiregisterlova § 36 andre ledd.

Etter politiregisterlova er det ikkje lenger mogleg å leggje fram politiattest frå tredjeland (land utanfor EØS), ettersom det ved krav om politiattest er meint norsk politiattest med opplysningar frå det norske strafferegisteret. Justis- og beredskapsdepartementet (JD) uttalar i forarbeida til politiregisterlova at ein regel om butid skal ivareta omsynet til likehandsaming, og hindre at det oppstår tilfeldige særordningar.

Det følgde av handhevingsinstruksen at politiet burde krevje minst fem års butid i tilfelle der søkeren ikkje kunne leggje fram ein truverdig politiattest frå heimlandet sitt. Instruksen opna for skjøn i dei ein-skilde sakene både når det gjaldt om det skulle krevjast butid og i vurderinga av om ein utanlandsk politiattest var truverdig.

Vandelsprøvinga av utanlandske borgarar som ikkje har budd i Noreg over tid vil, etter departementet si vurdering, verte svekka utan eit butidskrav. Politiet vil då berre kunne vurdere vandelen for den perioden vedkommande som søker om kjøresetel har budd i Noreg. Det vil ikkje vere høve til å be om utanlandsk politiattest etter politiregisterlova. For utlendingar med forholdsvis kort butid i Noreg, vil vandelskontrollen vere av liten verdi sidan den berre dekkjer vandelen i eit avgrensa tidsrom. Vandelskontrollen vil ikkje avdekkje potensielt alvorlege straffbare handlingar vedkommande kan ha gjort før han eller ho kom til Noreg.

Departementet vil framheve at ei svekka vandelsvurdering vil kunne få negative konsekvensar for tryggleiken til passasjerane.

Departementet føreslår at det vert lovfesta eit krav om minste butid i Noreg på fire år for å få kjøre-

setel. Kravet gjeld ikkje for EØS-borgarar som legg fram politiattest frå heimstaten sin.

Dette er i samsvar med politiregisterlova § 36 første ledd nr. 1 som likestiller politiattest utferda i anna EØS-land med norsk politiattest.

Kravet gjeld heller ikkje for tredjelandsborgarar som har opphald i eit anna EØS-land enn Noreg, og som kan leggje fram politiattest og prov på lovleg opphald frå dette landet, eller som har tidlegare opphald i Noreg som ikkje er av eit slikt omfang at det ikkje kan gjennomførast tilfredsstillande vandelskontroll.

Butidskravet skal bidra til å sikre tryggleiken til passasjerane.

Bakgrunn for framlegget om butidskrav for utferding av kjøresetel er nærare omtala i kapittel 2 i proposisjonen.

Høyring

Samferdselsdepartementet sende 15. mai 2013 framlegget på allmenn høyring.

27 av høyringsinstansane har gjeve fråsegn i saka. 19 av desse hadde substansielle merknader til eitt eller fleire av framlegga.

Åtte av dei høyringsinstansane som har gjeve fråsegn, hadde ikkje merknader til framlegga.

Høyringsfråsegner og departementet sine vurderingar til krav om butid for utferding av kjøresetel er nærare omtala i kapittel 3 i proposisjonen.

Andre endringar i yrkestransportlova

Framlegget gjeld òg somme mindre endringar i yrkestransportlova. For det første vert det gjort framlegg om at det skal krevjast politiattest ved søknad om løyve, og at kravet gjeld ordinær politiattest. For det andre vert det gjort framlegg om endringar som gjeld tilvisingar og retting av skrivefeil. Desse endringane vil ha små eller ingen materielle verknader.

Økonomiske og administrative konsekvensar

Framlegget inneber ei forenkling av prosedyrane for vurdering av krav om butid ettersom moglegheita til å nytte skjøn ved vurderinga fell bort. Såleis fører framlegget til likehandsaming av borgarar utanfor EØS. Dette er ein konsekvens av den nye politiregisterlova. Ei slik forenkling av prosedyrane vil kunne redusere dei administrative kostnadene ved ordninga med utferding av kjøresetel.

Etter departementet si vurdering vil framlegget til lovendring samla sett ha små økonomiske og administrative konsekvensar. Departementet viser her til at framlegget i hovudsak er ei vidareføring av tidlegare praksis.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Are Helseth, Kjell-Idar Juvik, Ingvild Kjerkol, Magne Rommetveit og Eirin Sund, fra Høyre, Torill Eidsheim, lederen Linda C. Hofstad Helleland, Nils Aage Jegstad og Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Ingebjørg Amanda Godskesen, Åse Michaelsen og Roy Steffensen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Fredrik Grøvan, fra Senterpartiet, Janne Sjelmo Nordås, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til at forslag til endringer i yrkestransportloven er en konsekvens av den nye politiregisterloven, som trådte i kraft 1. juli 2014. Botidskravet som grunnlag for vandelsvurdering av utenlandske borgere som søker om kjøresedel for å utføre persontransport på veg, fulgte frem til 1. juli 2014 av håndhevingsinstruksen fra Politidirektoratet. Etter den nye politiregisterloven er det et krav om at slike bestemmelser skal følge av lov eller forskrift. Komiteen viser til at etter lovens ikrafttredelse har botidskravet dermed bortfalt.

Komiteen viser til at politiregisterlova åpner for at det i særlovgivningen kan settes krav om botid og det foreslås i proposisjonen et botidskrav på fire år.

Komiteen ser at sårbare grupper, som skolebarn og funksjonshemmede, daglig er avhengige av transport med for eksempel taxi der passasjerer er alene med føreren.

For å ivareta passasjerenes sikkerhet støtter komiteen at botidskravet videreføres.

Komiteen viser til at av 26 høyringsinstanser som har kommet med innspill når det gjelder botidskravet i saken, er det kun 4 som er negative til lovforslaget. 11 høyringsinstanser støtter forslaget, 8 har ingen merknad og 3 har både for- og motargumenter i sine svar.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og merkna-dene og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov:

om endringar i yrkestransportlova (krav om butid for utferding av kjøresetel mv.)

I

Lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy vert endra slik:

§ 7 første ledd skal lyde:

(1) Den som mot vederlag vil drive persontransport i rute med luftputefartøy, eller med anna fartøy over 8 m lengde tilsvarande 4 bruttotonn må ha rute-løyve. § 4 andre ledd bokstav b) og c) og § 6 andre ledd gjeld tilsvarande.

§ 26 skal lyde:

§ 26. *Politiattest*

Det skal krevjast ordinær politiattest ved søknad om løyve etter denne lova, og etter at løyve er gitt etter ein tidsperiode som vert nærare fastsett av departementet.

§ 37 a andre ledd skal lyde:

Kjøresetelen gjeld for heile landet og blir utferda av politimeisteren eller den han gir myndigheit der vedkommande bur. Det er ikkje nødvendig med ny kjøresetel ved skifte av bustad, jf. likevel § 37 c fjerde ledd.

§ 37 c skal lyde:

§ 37 c. *Vilkår for tildeling av kjøresetel m.m.*

Den som skal få kjøresetel, må vere fylt 20 år og ha slik vandel at politiet ikkje finn vedkommande uskikka til å virke som førar av slik motorvogn som nemnd i § 37 a.

For utlendingar krevst det 4 års butid i Noreg før kjøresetel kan utferdast. Kravet om butid gjeld likevel ikkje for

a) *EØS-borgarar som legg fram politiattest frå heimstaten sin,*

b) *utlendingar frå land utanfor EØS som har opphald i eit EØS-land og som kan leggje fram politiattest og bevis på lovleg opphald frå EØS-landet,*

c) *utlendingar frå land utanfor EØS med tidlegare opphald i Noreg, der fråveret ikkje er av eit slikt omfang at det ikkje kan gjennomførast tilfredsstillande vandelskontroll.*

For tredjelandsborgarar som ikkje har fått opphaldstillating før innreise til Noreg, skal butida rekna frå den datoen søknaden om opphaldstillating vert registrert hos utlendingsstyresmaktene. For EØS-borgarar, og tredjelandsborgarar som har fått opphaldstillating før innreise til Noreg, vert butida rekna frå det tidspunktet som følgjer av politiregisterforskrifta § 28-4 andre ledd.

Politimeisteren eller den han gir myndigheit kan bestemme at det for å få kjøresetel for drosje kan krevjast avlagt prøve som viser tilstrekkeleg kjennskap til løyvedistriktet. Er slikt vedtak sett i verk, gjeld ikkje kjøresetel frå anna politidistrikt utan påteikning frå politiet om at vedkommande har stått til kjentmannsprøven.

I kapittel 7A skal ny § 37 j lyde:

§ 37 j. *Forskrift om kjøresetel*

Departementet kan i forskrift gje nærare reglar om kjøresetel.

II

Lova trer i kraft straks. Endringa av § 7 gjeld likevel frå den tid Kongen fastset.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 9. desember 2014

Linda C. Hofstad Helleland

leder

Åse Michaelsen

ordfører

